

Gotovo najveći dio vremena provedemo na internetu dopisujući se. No znamo li baš uvijek tko je s druge strane zaslona? Što kad dopisivanje krene u pogrešnome smjeru?

Bok! Što radiš? Koliko imaš godina? Kako se zoveš? Ja sam Marko, imam 16 godina, idem u V. gimnaziju i slušam rock-glazbu.

Ovo je jedan primjer internetske komunikacije. Često na isti način nepoznate osobe pristupaju djeci i mladima poput tebe. Kad otkriješ svoje ime i prezime, ta osoba putem internetskih tražilica lako može otkriti mnogo toga o tebi i nakon toga ti se lažno predstavljati kako bi ti pomislila da se radi o tvojoj srodnoj duši. Nakon što pridobiju povjerenje, takve će osobe najčešće tražiti tvoju fotografiju i poslati ti svoju. No moguće je da se na toj fotografiji ne nalazi osoba s kojom se dopisuješ, već se ona skriva iza lažnoga profila, a ti se zapravo dopisuješ s muškarcem ili ženom od 50 godina.

Kako biste izbjegli svaku mogućnost elektroničkoga nasilja, nikada ne komunicirajte s ljudima koje ne poznajete u stvarnome životu.

Prema nekim procjenama, samo na Facebooku je čak više od 80 milijuna profila lažno.

Elektroničko nasilje uključuje različite oblike napada na pojedinca: slanje ružnih, prijetećih i uvredljivih poruka, osnivanje „grupa mržnje“ na društvenim mrežama na kojima se pojedinci ismijavaju, ponižavaju i vrijeđaju.

„Svi koji mrze lvu lvića...“, „Svi koji misle da je Ana Anić glupa...“ samo su neke od „grupa mržnje“ na društvenim mrežama na kojima su rečenice poput: „Ana je glupa. Štreberica. Ružno se oblači. Nesposobna je. Treba ju izbaciti iz škole.“

5.3. SOS

Otvaranje i podržavanje (tzv. lajkanje) „grupa mržnje“ na društvenim mrežama jednako je kao i da nekoga udariš u stvarnome životu. Želiš li da te gledaju kao nasilnika? Kad uočiš takvu grupu i odlučiš joj se pridružiti, razmisli kako bi se osjećao kad bi tko od tvojih vršnjaka otvorio grupu u kojoj bi tebe ismijavao.

Pogledaj video *Borimo se zajedno*, petzanet.HR/Modul3/poveznice.

Razmisli:

Što prikazuje film?

Tko je zlostavljao dječaka i na koji način?

Što bi učinio da si svjedok elektroničkoga nasilja u ovome filmu?

Komu bi se obratio za pomoć da pomogneš žrtvi elektroničkoga nasilja?

Kako bi se osjećao da si ti žrtva elektroničkoga nasilja?

Pasivni promatrač (*bystander*) svjedok je elektroničkoga nasilja koji ništa ne poduzima kako bi pomogao žrtvi.

Branitelj (*upstander*) ne sudjeluje u elektroničkome nasilju, ne sudjeluje u širenju glasina kao ostali vršnjaci, suosjeća sa žrtvom, razgovara s njom i pokušava joj pomoći.

Koju ćeš ulogu ti odabrati?

Ako znate da pojedinac ili skupina neku osobu vrijeđa, ismijava, šalje joj ružne poruke ili ju naziva pogrđnim imenima na internetu, prijavite to! Jednoga dana i vi možete postati žrtva nasilja! Ako danas vi ne pomognete drugoj osobi, možete li onda očekivati da će netko vama pomoći kad vam ta pomoć bude potrebna? **Nemojte samo sa strane promatrati kako se vaši vršnjaci ružno ponašaju prema drugoj djeci, pomozite im i prijavite nasilje roditeljima, učiteljima, pedagozima, ravnateljima ili bilo kojoj odrasloj osobi. Obratiti se možete i organizacijama koje se bave pružanjem pomoći žrtvama nasilja (RED BUTTON, Hrabri telefon...), kao i policiji na broj 192.**

Elektroničko nasilje postalo je ozbiljan i vrlo opasan problem koji može dovesti do katastrofalnih posljedica ako se na vrijeme ne prijavi.

Vrlo je važno pomoći osobi koja je žrtva elektroničkoga nasilja. Valja joj dati do znanja da nije sama, razgovarati s njom, saslušati ju, a potom uputiti komu se može obratiti za pomoć. Kod elektroničkoga nasilja jednako su krivi oni koji su neprimjerenu fotografiju ili videouradak žrtve stavili na internet, kao i oni koji su pisali ružne komentare. Svjedoci elektroničkoga nasilja trebali bi razgovarati s nasilnicima i pokušati im objasniti kako se žrtva osjeća i kako nije u redu to što čine.

Što učiniti ako si svjedok elektroničkoga nasilja?

Ne sudjeluj u komentiranju *postova*, slika ili videozapisa koji vrijeđaju druge.

Nemoj prosljeđivati ili dijeliti *postove*, slike ili videozapise koji vrijeđaju druge.

Podrži svog prijatelja tako da zna da nije sam, da si uz njega.

Razgovaraj s nasilnicima, objasni im kako se žrtva osjeća i zamoli ih da prestanu.

Razgovaraj s učiteljem informatike je li moguće ukloniti neprimjereni *post*, sliku ili videozapis.

Prijavi elektroničko nasilje roditeljima, učiteljima, pedagogu, ravnatelju škole, službi RED BUTTON, na broj Hrabroga telefona 116-111, policiji na broj 192.

Kako se nositi s elektroničkim nasiljem?

Razgovaraj s nekim u koga imaš povjerenja (roditelj, brat, sestra, učitelj, prijatelj ili bilo koja odrasla osoba kojoj vjeruješ).

Nemoj uzvratiti ili odgovoriti nasilniku/nasilnicima istom mjerom zato što bi oni mogli to iskoristiti protiv tebe.

Blokiraj nasilnika i promijeni postavke privatnosti tako da tvoje fotografije, statuse i sve objave vide samo tvoji prijatelji.

Prijavi zlostavljanje roditeljima, učiteljima, pedagogu, ravnatelju škole, službi RED BUTTON, Hrabrom telefonu, policiji na broj 192.

Sačuvaj dokaze elektroničkoga nasilja (nemoj obrisati uvredljive poruke na mobitelu ni razgovore na društvenim mrežama, ispiši e-poštu...).

Sjeti se da nikomu nisi dopustio da te maltretira (nitko ne zaslužuje da bude zlostavljan).

5.3. SOS

Komu se možeš obratiti za pomoć?

RED BUTTON mrežne su stranice koje omogućavaju prijavljivanje sadržaja na internetu za koji se sumnja da je nezakonit i odnosi se na različite oblike iskorištavanja ili zlostavljanja djece. Stranice su namijenjene roditeljima, učiteljima, građanima, ali su posebice prilagođene djeci, redbutton.mup.hr.

HRABRI telefon
Mali zaslužuju veliku pažnju.

Hrabri telefon organizacija je osnovana u cilju pružanja izravne pomoći i podrške zlostavljanoj i zanemarenoj djeci i njihovim obiteljima, ali i rada na prevenciji zlostavljanja i zanemarivanja kao i neprihvatljivoga ponašanja djece i mladeži. Možete ih dobiti na telefon 116-111 ili na mrežnim stranicama hrabritelefon.hr.

Ponovimo

Što je elektroničko nasilje?

Što moraš učiniti ako postaneš žrtva elektroničkoga nasilja?

Kako možeš pomoći prijatelju koji je žrtva elektroničkoga nasilja?

Dodatne aktivnosti

Izradi digitalne plakate ili videouratke na teme:

- *Kako se nositi s elektroničkim nasiljem?*
- *Što učiniti ako si svjedok elektroničkoga nasilja?*